

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Responsiones Scriptæ A Philippo Melanthere Ad Impios Articulos Bauaricæ Inquisitionis

Melanchthon, Philipp

Vvitebergæ

VD16 M 4171

Illvstrissimo Principi Et Domino, Domino VVolffgango, Principi Palatino
Rheni, Duci Bauariæ, & Comiti Valentiaë &c. Domino suo clementiſſimo S.
D.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36288

ILLVSTRIS
SIMO PRINCI
PI ET DOMINO, DO
MINO VVOLFFGANGO,
Principi Palatino Rheni, Duci
Bauaria, & Comiti Valen
tia &c. Domino suo cle
mentissimo
S. D.

ILIGENTIA
digna est homine,
considerare genti
um origines & mi
grationes, Imperi
orum seriem, &
familiarum excel
lentium propagationem, incrementa
& inclinationes. Nam hæc conside
ratio non solum est commonefactio de
A 2 rerum

EPISTOLA

rerum humanarum inconstantia, de qua tamen etiam cogitare prodest, ut nos ad modestiam flectamus, & æternam patriam intueamur. Sed etiam ostendit multa iudicij diuini exempla in pœnis, & virtutum in familijs Heroicis. Ostendit & veterem Ecclesiæ formam, quam scire valde prodest.

Coniunxerat se Rex Noricus seu Bauaricus cum Longobardis, qui crudeliter in Italia grassabantur, quos cum repressisset Carolus, necesse fuit deinde Carolum cum socio Longobardorum dimicare, qui potitus Bauaria deinde eam suis posteris reliquit. Hæc mutatio regni fœlix tunc Bauaria fuit. Grata enim hæc sedes fortissimis Principibus fuit, quia

DEDICATORIA.

quia Italiam inde cum vicina esset,
magis tueri poterant, & Germania
aduersus Hungaros, & Henetos, qui
sæpe ex Boiemia erumpebant, adsi-
duè defendenda erat. Interea hi Fran-
cici principes ornarunt Noricum ubi-
que legibus, doctrina Religionis,
literarum, & disciplina. Etsi enim
citò Apostolorum tempore vox Eu-
angelij in Noricum perlata est.
Narrant enim Lucium Cyreneum in
Tiberia Augusta, quæ nunc est Re-
gensburgk, Euangelium docuisse, ta-
men postea in Imperij Romani dilace-
ratione Ecclesie rursus dissipatæ
sunt. Maior fuit tranquillitas post Ca-
rolum Magnum. Restitutæ sunt igi-
tur Ecclesie.

Et quanquàm illa ætas in tan-

A 3 tis tu

EPISTOLA

tis tumultibus omnium Gentium, supra fundamentum extruere multum stipularum cœperat, tamen nondum nota erant pleraque Idola, quæ postea Monachi recentiores in Tempa collocarunt. Extant enim scripta illius ætatis, ex quibus iudicari potest, quale fuerit doctrinæ genus.

Constat autem familiam Vestram, quæ nunc & Bauariam tenet, & Palatinorum regionem ad Rhenum, ortam esse ab Arnolphi Imperatoris filio. Fuit autem Arnolphus Imperator ex Caroli posteris, qui Italiam pacavit, & dissidia Pontificum sustulit, Normannos, qui inde usq; à Baltico littore ad Vangionum urbem accesserant, & Belgicum vastauerant, dissipavit, & He-
netos

DEDICATORIA.

netos repressit, fuitq; autor, vt Rex Boemiae doctrinam Ecclesiae Christi reciperet.

Omitto commemorationem de excellentia virtutis in Carolo & Ludouico Pio. A talibus viris cum orta sit Familia vestra, habetis domestica exempla illustria omnium virtutum. Nec dubium est omnes natos in vestris Regionibus, quo in numero & ego sum, intuentes pulcherrimam seriem maiorum vestrorum, maximè optare, vt perpetuò floreat posteritas, & vt non solum politica gubernatio sit fœlix, sed etiam vt omnes Bauarici Principes sint vnum in Deo, & congruant omnes Ecclesiae ad illam dulcissimam Psalmi vocem, Vt conueniant Reges & populi
A 4 simul,

EPISTOLA

simul, ut seruiant Deo. Oro igitur toto pectore Filium Dei Dominum nostrum Iesum Christum, sedentem ad dextram aeterni Patris, ac dona largientem hominibus, ut te & ceteros Principes Bauaricos gubernet, ut Patriam feliciter regatis in gubernatione politica, & ut vera inuocatione Dei & vos ipsi, & subditi omnes eum celebrent. His etiam qui puram Euangelij doctrinam Ecclesijs proponi curant, gratulor hanc pietatem.

Cum autem ad me allati essent Articuli à Monachis compositi ad deterrendos homines à veræ doctrinae studio, magnam accepi dolorem, & quanquam rogatus sum, ut Responsiones formarem, quia insidiae multae

DEDICATORIA.

multæ sunt in illis quæstionibus, quæ
sunt tanquàm Sphingis ænigmata,
tamen & Patriæ amore mouebar, vt
aliquas admonitiones ederem. Respon-
di igitur breuius fortassis quàm ma-
gnitudo rei postulat, & quæstiones
quasdam horridiores consultò seposui,
& hanc lucubrationem ad Celsitudi-
nem tuam mitto, non solùm vt studiũ
meum Celsitudini tuæ ostendam, sed
multò magis, vt Celsitudo tua, quæ
puram Ecclesiæ doctrinam optimè in-
telligit, et Deum rectè inuocat, sit Iu-
dex & de voluntate mea, & de hoc
ipso scripto. Optarim omnium qui
in nostris Ecclesijs docent, pium esse
consensum, & vnà communem ho-
stem reprimi. Nunc proh dolor hoc
fieri videmus, quod scripsit Thucy-
dides,

A 5

dides,

ĒPIST. DEDICA:

didēs, Tantisper victrices fuisse Athenas, cūm Duces aduersus præcipuum & communem hostem coniuncti fuerunt, postea eas victas esse, cūm distracti Duces singuli propria bella quæsuerunt, omisso communi hoste. Sed oro filium Dei Dominum nostrum Iesum Christum, vt vulneribus nostris medeatur, & clementer colligat sibi æternam Ecclesiam, inter nos, & faciat vt omnes nostræ Ecclesie vnum sint in ipso. Bene valeat Celsitudo tua. Anno 1559. Mense Augusto.

Philippus Melanthon.

Sequuntur